

AVUSTURYA'DA EKONOMİ POLİTİKASININ
BİR ORGANI VE ARACI EŞİT-KATILIMLI KURUL

HAZIRLAYAN
PROF. DR. NACİ KEPKEP

İSTANBUL 1991

AVUSTURYA'DA EKONOMİ POLİTİKASININ
BİR ORGANI VE ARACI
EŞİT-KATILIMLI KURUL

Prof.Dr. Naci K e p k e p
Yıldız Üniversitesi Öğretim Üyesi

1. Giriş
2. Son Yüzyıllık Dönemde Avusturya'nın Ekonomi ve Toplumsal Politikalarında Yasal ve Kurumsal Gelişmeler
 - 2.1 Çıkar Kuruluşlarının Fiyat Oluşumu Üzerindeki Etkileri
 - 2.2 Çıkar Kuruluşlarının Ücret Oluşumu Üzerindeki Etkileri
 - 2.3 Çıkar Kuruluşlarının Ekonomi Politikası Önlemlerinin Hazırlanısındaki Katkıları
 - 2.4 Ellili Yıllarda ''Ekonomik ve Toplumsal Ortaklık'' Anlayışına Varan Gelişmeler
3. Eşit-Katılımlı Kurul
 - 3.1 Eşit-Katılımlı Kurul'un Kuruluşu ve Gelişmesi
 - 3.2 Eşit-Katılımlı Kurul'un Hukuksal Konumu
 - 3.3 Eşit-Katılımlı Kurul'un Örgütsel Yapısı
 - 3.4 Eşit-Katılımlı Kurul'un Çalışma Biçimi
4. ''Ekonomik ve Toplumsal Ortaklık'' Anlayışının Avusturya'nın Ekonomi Politikasındaki Yeri ve Yarattığı Sonuçlar

1.GİRİŞ

Avusturya yedi buçuk milyon nüfusu olan küçük bir ülkedir. Avusturya Cumhuriyeti Avusturya Macaristan imparatorluğu'nun 1918'de çökmesinden sonra, onun topraklarının bir bölümü üzerinde kuruldu. Başlangıçta bu yeni küçük cumhuriyetin ekonomik açıdan kendine yeterli olamayacağı düşünülmekteydi ve değişik yurtdışı desteklerle ayakta tutulmaya çalışılıyordu. 1929 Büyük Dünya Krizi Avusturya'yı çok olumsuz etkiledi. İşgücünün üçte biri işsiz kaldı. Yatırımlar amortismanları bile karşılayamaz düzeye indi. Endüstrileşme durdu. Bin dokuz yüz yirmili ve otuzlu yıllarda Almanya ile birleşme istekleri zaman zaman şiddetlenerek sürüp gitti.

1920'de kabul edilen anayasa federal demokratik bir düzen getirmişti. Buna karşın iç siyasal çatışmalar sürüp gicmelieneydi. Kabul edilmiş olan seçimde nispi temsil sistemi ve Avusturya partilerinin siyasal geçmişi siyasal tercihlerde oynaklığa olanak tanıııyordu. İşçiler sosyal demokratları, katolik köylüler, subaylar, toprak sahipleri, işadamlarının oluşturduğu tutucular kristiyan sosyalistleri, işçilere ve köylülere karşı olan kendii orta sınıf Alman milliyetçilerini tutuyordu. Bu partilerin her birinin millie güçleri vardı. 1929'da yapılan anayasa değişikliği yürütme erkine daha fazla güç kazandırmaya yönelikti. 1930'da yapılan seçim sosyal demokratları birinci parti durumuna getirdi ancak sosyal demokratlar hükümette görev almaya yanaşmadılar. Bu siyasal bunalım giderek yoğunlaşırken yukarıda kısaca değinilen Büyük Dünya Krizi de durumu ağırlaştırıyordu. 1933'de parlamento

devre dışı bırakılarak ülke tutucu hükümetçe olağanüstü hal kararnameleleriyle yönetilmeye başlandı. Şubat 1934'de başla seçenekleri kalmadığına inanan sosyal demokratlar silaha sarılarak isyana başladı. Dört gün içinde faşist milislerin desteklediği hükümet duruma egemen oldu ve sosyal demokrat parti yasadışı ilan edilerek yasal faaliyetlerine itildi. Aynı yıl Temmuz ayında Başbakan Dollfus nazilerce öldürüldü. Başlatılan bir Nazi ayaklanması bastırıldı. Bu sırada İtalya Avusturya'nın Almanya ile birleşmesine karşı çıkışından Almanya herhangi bir girişimde bulunmamıştı. 1938 yılında gelindiğinde İtalya tutumunda değişikliğe Avusturya'nın Almanya'ya katılması da gerçekleşti.

27 Nisan 1945'de bir geçici hükümet kurularak Avusturya Cumhuriyeti ilan edildi. Bu sosyal demokrat Karl Renner'in başkanlığında sosyal demokrat, Hristiyan sosyalist ve komünistlerle katıldığı bir hükümetti. Anayasa 1929'daki biçimyle tekrar yürürlüğe kondu. 1945-1952 döneminde Avusturya büyük bir ekonomik kurguya döştü. Anca dış yardımlarla ayakta kalabiliyordu. 1943'de ağır sanayi ve bankacılık devletleştirildi. Bir dizi Dorek-Piat tedbirleriyle enflasyon kontrol altına alınmaya çalışıldı. 1950'lerin başlarında ülkede rejim değişikliği yapma ve parçalanma amacına yönelik, göçmen olarak başlatılan ve sürdürülen işçi ayaklanması bastırıldı.

1955 yılında yapılan bir sözleşme ile Avusturya yeniden bağımsızlığına kavuştu. 1943'te başlayan koalisyon hükümetleri 1960 yılına kadar sürdü. Bu yirmi yıllık sürede, başlangıçtaki ge-

çisi hükümeti dirince," Avusturya Halk Partisi" adını alan
 tutucu parti ile "Avusturya Sosyalist Parti" adını alan sosyal-
 yal demokrat parti ittifakı paylaştılar. Bu iki partinin aile-
 vülamı ay toplum, her zaman 183'ün içinde bir erine ulu y
 çımsıdı. 1886 yılında yapılan seçimde Avusturya Halk Partisi
 parlamentoda tek başına çoğunluğu sağlayarak ikinci kez iktidare
 döneminin ilk tek parti hükümetini kurdu. 1870 yılında bu kez
 sosyalistler, sosyalistlerin ve sosyal demokratların birleşmesiyle
 ilk tek parti hükümeti kuruldu. Bu durum 1906 yılına kadar sür-
 mü. Bu y 1906 Avusturya Özgürlük Partisi ile sosyalistler kendi
 koalisyon oluşturdu, bu uygulama 1907 yılına kadar sürmüştür.
 1917-1918 arasında yonide, sosyal koalisyon 31'inci dönem için
 ikinci dünya savaşından sonraki dönemde Avusturya'daki toplum-
 sal katmanlar ve bunların siyasi yaşamı yaşamaları olan siyasi
 partiler gelişti. Her birer dene olarak ve toplumdaki çıkar gruplarının
 birbirlerini yermesinin planları olduğu birinci ve ikinci, y
 çıkar gruplarının birbirlerinin haklarına saygı göstererek bir-
 riş içinde yaşamalarının akılcı yolunu bulmalarıdır. Herpöklüğü-
 lilen şey çıkar grupları arasındaki "Ekonomik ve Toplumsal Or-
 taktılı" anlayışı ve onun somutlaştığı "Eylit-kapitalizm kur-
 ul" daki işbirliği idi. Bu kurul fiyat ve ücretlerin denetlenme-
 siyle beşleme ve giderek ekonoik politika ile önemli bir aracı
 duruma gelmiştir.

Çıkar grupları arasındaki işbirliğini anlatan "Ekonomik ve Top-
 lumsal Ortaktılı" anlayışı "sağda korporatizm" dir ve Avusturya'
 nin yanı sıra Federal Almanya, Hollanda, İsviçre ve İsviçre de
 uygulanmaktadır. Ancak örgütlenme ve etkinliği yönünden İsviçre ve

Avusturya ön plana çıkmaktadır. Avusturya'da görülen çıkar gruplarının, özerklikle emeliyilerin, bu yoğun örgütlenme düzeyi ve korporatizmin burunlaşmış biçimi bu ülkenin toplumsal yapı-
nın tarihindeki olduğu kadar ekonomik ve sosyal politikalardaki
yasal ve kurumsal gelişmelerin de bir sonucudur.

İKİNCİ YÜZYILLIK DÖNEMDE AVUSTURYA'NIN EKONOMİ VE TOPLUMSAL POLİTİKALARINDA YASAL VE KURUMSAL GELİŞMELEK

Bir derece tutucu bir anlayışla yönetilen Habsburg İmparator-
luğunda haliken bu tutuma gösterdiği ilk önemli tepki 1848'e
yoklanmaktadır. Önce Viyana'da başlayan ve daha sonra İmparator-
surluğun tüm topraklarına yayılan bu ayaklanmadan sonra mutlakle-
yetçi yönetim biçimi giderek değişmiştir. Ondokuzuncu yüzyılın
ikinci yarısında, dünyada gelişen siyasal akımlara koşut olar-
rak, Avusturya'da da siyasal gruplaşmalar oluşmuştur. Endüstri-
leşme ile birlikte işçi sayısının giderek artması, bu siyasal
gruplaşmaya kaynak oluşturmuş ve de lege veya de facto örgütlen-
meler giderek yoğunlaşmıştır. Bu eylemlerin temelinde kuşkusuz
varolan durumun değişmesi istenir ve hak arayışı bulunmaktaydı.
Giderek yoğunlaşan istenler bir siyasal basın niteliğini aldı-
ğında bu, istenlere karşı niteliğinde olan yasal düzenlemelere
de yansımıştır. Cumhuriyet döneminde de süre gelen bu düzenle-
melerden, bazıları ekonomik politika veya toplumsal politika
ile ilgili bazı konularda çıkar gruplarının da uz veya dolaylı
veya bu biçimde katkısını görmölmektedir.

2.1 Çıkar Kuruluşlarının Fiyat Oluşumu Üzerindeki Etkileri

1906 tarihli "İmparatorluk Yönetmeliği ve Tarifimül Uğraşlar Düzeni" ni değiştir-
tiren ve tamamlayan 18 Mart 1908 tarihli yasada temel gereksinim-
ne mallarının yanı sıra birçok malın nakliyatlarının saptanabi-
laceğı ve bu saptamaların belediye yetkililerinin işbaskıları ve
yasal ticaret ve sanayi odası ile ilgili birliğin (Kehauschenschaft)
görüşleri ol olarak yapılacağı belirtilmektedir.

Aynı adı taşıyan ve 6 Şubat 1907 tarihinde çıkarılan bir yasada
da yine aynı işin ticaret ve sanayi odası ile ilgili meslek
birliğinin görüşü alınarak yapılacağı yinelenmektedir.

Aynı konuda 1937 yılında çıkarılan bir federal yasada görüşü al-
tınacak kuruluşlar "ticaret, esnaf, sanayi odaları, ziraat ve iş-
çi sendikaları birliğinin genel temsilciliği" olarak değiştiril-
miştir. 1952 Temmülü'nde çıkarılan bir federal yasada aynı konu-
da işçi ve işverenlerin temsilcisi olan tüzel kişilerin yetki
sahibi oldukları belirtilmektedir.

Bu temel gereksinim mallarının sağlanmasına ilişkin 24 Mart
1917 tarihli "İmparatorluk Yönetmeliği Fiyat Denetim Birimleri-
nin ve Fiyat Denetim Merkez Kurulunun elemanlarının atanma ve
da ve bazı temel gereksinim mallarının standart fiyatlarının sap-
tama ve çıkar kuruluşlarına söz hakkı vermektedir. Bu yönet-
meliği yeniden düzenleyen 1930 yılına ait bir federal yönetme-
lik bu çıkar kuruluşlarının haklarını aynı korumaktadır. Bura-
da ticaret, esnaf ve sanayi odaları, ziraat ve ormanlık odaları
nın yanı sıra tüketicilerin temsilcisi olarak "İşçi ve Büro
Hizmetlisi Odası" ve tüketici örgütleri yetkili kuruluşlar ola-
rak belirtilmektedir.

Bazı eyalet ziraat odaları yasalarında tarım ürünleri fiyatlarının belirlenmesinde ziraat odalarına söz hakkı tanınmıştır. Bu yasalar yitirilmiş, otulmuş, kırılmış yollara aittir.

Üretici ve tüketici uyanışına ilişkin düzenleme yasalarında bazı değişikliklerin yapıldığı 19 Ekim 1984 tarihli yasa ticaret odası meslek gruplarına en yüksek ve en düşük fiyat ayırma yetisi verilmiştir. 1987'de kabul edilen "Fiyat Denetimlerini Denetleme Konusunda Olgundaki Ülkelerin İlişkin Federal Yasa" da fiyat denetimlerini denetleme federal komisyonunu çıkarılmış. İktisadi Denetimlerini denetlemek için başkanlık yetisi verilmiştir. Bu yasanın 69ncu maddesinde "Federal Komisyon üretilen, dağıtılan ve tüketilen her kamu malı fiyat olan denetimlerinden ve diğer öngörülerden gerekli açıklamaları istenebilir" denilmektedir. Yine 1987 yılında kabul edilen yasa, serbest, ticaret, dağıtım ve maliye için odaların kurulmasına ilişkin yasa, fiyat ve kartel politikalarının oluşturulmasında görevleri bulunduğunu belirtilmektedir. 29 Temmuz 1945'te yayınlanan işçi odalarının yeniden kurulmasına ilişkin yasa da bu odaların her türlü mal ve hizmetlerin fiyatlarının belirlenmesinde rapor vererek, ücret getirerek belirlenmesi görevi olarak verilmektedir. Bu görev 24 Temmuz 1949 tarihli ticaret ve serbest odalarının kurulmasına ilişkin yasa da da yitilmiştir. 21 Nisan 1942'de yürürlüğe giren "Fiyat Düzenleme Federal Yasa" ile çıkarı kuruluşları fiyat düzenlemesi yani fiyat belirlenmesi, fiyat denetlemesi konusunda söz hakkı elde ettiler. Ayrıca çıkarı kuruluşları bu yasa göre kurulacak fiyat komisyonlarında bir temsilci gönderebileceklerdi. Geçen süre içinde fiyat düzenleme yasası çok

kez yenilendi ve bu yenilenmelerde çıkar birliklerinin söz hakları korundu. 1962'de yürürlüğe giren "fiyat düzenleme yasası"nda fiyatların devletçe saptanması durumunda çıkar kuruluşlarına belli bir öneri getirme hakkı verildi.

4 Nisan 1951 tarihli federal yasa ile kurulan "Ekonomik Direktorium"nda Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği, İşçi Odaları Birliği, Ziraat Odaları Birliği ve Esnafın Birliği dâhilinde birleşik bir temsil edilemeyeceği. Bu direktoriumün fiyat politikası ile ilgili koordinasyon görevi de kendi Vergümlerle düzenlenmesinin ilaahına ilişkin. 11 Mart 1950 tarihli federal yasa bu üç birlik için birliğine gönde birleşme yükümlülüğü getirmisti. Aynı yasadaki yasanın 21 maddesi 1953 tarihli olarak yine bu üç odalar birlikleri ve senateler birliği yeni fiyatların dağıtımını düzenlemesine birliktir işlevini eide etti. Aynı yasanın 4 Nisan 1962'de yürürlüğe giren yenilenmesinde bu kuruluşlara fiyatların düzenlenmesinde öneri getirme hakkı verildi.

12 Temmuz 1950'de yürürlüğe giren Tarım Yasası'nda piyasanın dengelenmesine yönelik önlemlerde ve standart fiyatların saptanmasında dört türlü çıkar kuruluşuna söz hakkı verildi.

Tasarruflara ilişkin 27 Şubat 1954 tarihli yasa da fiyat varifesi için belirli kuruluşlara söz hakkı belirtir.

Yukarıda söz konusu edilenlerin dışında çıkar birliklerinin fiyat politikası açısından yalnızca dolaylı etkileri olan ölenlerin alınmasındaki yasal müdahale hakları da bulunmaktadır.

2.2 Çıkar kurumlarının Çenet Olusumları Üzerindeki Etkileri

Toplu iş sözleşme erinin yapılmasına bağlanmasıyla bireysel iş sözleşmeleri yerine toplu sözleşmelere bina ve böylece çıkar kurumlarının sosyal politikası üzerinde giderek daha çok söz sahibi oldular.

Toplu sözleşmeler ilk olarak 11 Aralık 1912 tarihli "Uzlaşma Mahkemelerinin Kurulmasına ve Toplu İş Sözleşmelerine İlişkin Yasa" ile mevzuatla girilmiştir. Uygulanmaya başlanması 1913 bundan çok geçedir. Bu uzlaşma mahkemeleri işverenin ve işçinin eği sayıdaki temsilcilerinden oluşan bir kuruldur. Çalışma ve Toplu İş Kanunu'nun yürürlüğe girmesine ilişkin 5 Nisan 1922 tarihli antlaşma sözleşmesinde toplu sözleşme yapan tarafların haklarında bazı değişiklikler yapıldı.

Federal hükümet 18 Haziran 1933'de toplanan parlamento ve bütün iş-tenetlerinde toplanan yasağına ilişkin bir yönetmelik çıkardı.

10 Temmuz 1934'de çıkarılan İşyeri Birliklerinin Kurulmasına İlişkin Federal Yasa'da yirmiden fazla işçinin çalıştığı işyerlerinde işçilerde seçilen temsilcilerin ve işyeri sahiplerinin katıldığı "İşyeri Birliği"nin kurulması öngörülmektedir.

2 Mart 1934'de Avusturyalı işçilerin ve Müstahkemelerin Sendikaları Birliği kurulmasına ilişkin Federal Hükümet Yönetmeliği yürürlüğe girdi. Bununla o zamana kadar olan sosyal sendikaların yerine tek bir sendika kurulmaktaydı.

Tiran ve Ulaştırma Federal Bakanlığının 31 Aralık 1934 tarihli yönetmeliği ile "Avusturya Saraylılar Birliği Tüzüğü" yürürlüğe kondu. Bu yönetmelik 17 Ekim 1934'de yayınlanan "Avusturyalı

2.6 Çıkar Kuruluşlarının Ekonomi Politikası Çölemlerinin Hazır- lanmasındaki İlişkileri

İlk olarak Ticaret Odalarının kuruluşu 15 Aralık 1840 tarihli geçici Ticaret Odaları yasaıyla bu odalara görüş bildirme hakkı tanındı. 26 Mart 1850 tarihli Ticaret Bakanlığı'nda yürürlüğe konan yönetmelikle Ticaret ve Sanayi Odalarına yalnızca genel olarak görüş, öneri ve bilgi verme hakkı verilmekteydi, ancak yine Bakanlıklarına ilişkin görüş bildirme hakkı yoktu. Bu hak da 29 Haziran 1868 tarihli Ticaret ve Sanayi Odalarının Tıgölemlerine ilişkin yasa ile tanındı. Ticaret ve Sanayi Odaları 2 Nisan 1873 tarihli yasa ile özel bir hak elde ettiler. Buna göre Ticaret ve Sanayi Odaları İmparatorluk Meclisi'ne, yani parlamentoya temsilci gönderebileceklerdi.

Ticaret ve Tarım Bakanlığı'nın 6 Haziran 1860 tarihinde yayımlanan bir bildirisi ile kuruluşu belirtilen ve denetim kurulu niteliğinde olan Endüstri ve Tarım Meclisi'ne Ticaret ve Sanayi Odaları'nın, sanayici derneklerinin ve meslek kuruluşlarının temsilci gönderme hakları tanınmıştı. Bundan izleyen yıllarda yayınlanan birçok değişiklikle değişik dallarda benzer meclisler kuruldu ve benzeri haklar tanındı.

Ticaret ve Sanayi Odaları örgütünde olmak üzere teselden sonra eyaletlerde camia örgütleri kuruldu. Bunların hükümete ve eyalet yönetimine görüş bildirme hakları vardı. 27 Nisan 1903 tarihli çiftçi meslek birliklerine ilişkin yasa ile kurulan meslek birliklerine de resmî makamlara görüş bildirme ve öneride bulunma hakkı tanındı.

Elinin Dönya Savaşından sonra eyalet yasaları ile birçok eyalette ticaret odaları kuruldu. Bunlara eyalet yasaları dışındaki birliğin görüşü bildirme hakkı verilmişti. 18 Temmuz 1924 tarihli Federal yasa ile tarım ve ormancılık ile ilgili merkez birlikleri kuruldu. Bu merkez birliklerinin de federal makamlara görüş bildirme hakları vardı.

Ticaret ve Sanayi Odaları'na yerinde 23 Şubat 1930 tarihli yasa ile ticaret odaları, esnaf odaları ve sanayi odaları kuruldu. Bunların da görüş bildirme hakları vardı. 23 Şubat 1930 tarihli yasa ile de "İşçi ve Müstahdem Odaları" kuruldu. Bu odaların da aynı hakları vardı. İşçi odalarının konuları 14 Temmuz 1931 tarihli federal bir yasa ile ticaret, esnaf ve endüstri odalarının konuları ile aynı düzeye getirildi.

1934 Anayasası'na dayanılarak kurulan değişik meslek birliklerine de eski odalara verilen görüş bildirme hakkı yeniden tanındı. 6 Mart 1934'de kurulan Avusturya İşçi ve Müstahdemleri Sendikası Birliğine de ilgili makamlara rapor, görüş ve öneri verme hakları tanınmıştı. Aynı tarihlerde kurulan tarım ve ormancılık meslek kuruluşlarının da bu hakları tanınmıştı. 1934 Anayasası ile meslek birlikleri yasama üzerinde doğrudan etki sahibi olma konumuna geldiler, çünkü bunlar federal ekonomi kuruluşuna temsilci göndermekteydiler, ayrıca bu kuruluştan da parlamentoya temsilci gönderilebilmekteydi.

30 Haziran 1937 tarihli Ticaret Odası Yasası'nda ticaret odalarına yeniden yasa tasarılarına ilişkin görüş bildirme hakkı verildi.

Avusturya devletinin 1945 yılında yeniden kurulması ile çıkarılan örgütleri eski biçimleri ile yeniden çalışmaya başladılar. Çıkarılan yasalarda Ticaret ve Sanayi Odaları, İşçi ve Müstahden Odaları ve Ziraat Odaları yeniden kuruldular ve bunlar esliğin sahip oldukları yasa ve yönetmelik tasarılarına ve ilgili oldukları devlet kurullarında ilgili makamlara görüş bildirme hakları kazandı.

2.4. 1945 Yıllarında "Ekonomik ve Toplumsal Ortaklık" Anlaşması Verilen Belgeler

İkinci Dünya Savaşı'nın bitişini izleyen dönemde fiyatlarda ve ücretlerde artırımların birbirini izlemiş ve resmi fiyat ve ücret kontrolleri etkisiz kalmıştı. Bu durumda ekonomik birliklikleri fiyat ve ücret politikası alanında daha etkin bir rol almak zorunda kalmışlar. Bu bağlamda 1947 yılında sürekli görev yapacak bir "Ekonomi Komisyonu" kuruldu.

Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği'nin, Ziraat Odaları Birliği'nin, İşçi Odaları Birliği'nin ve Sendikalar Birliği'nin temsilcilerinden oluşan bu "komisyon" da ilki 19 Ağustos 1947'de toplantıya, 1947-1951 yılları arasında, ücret ve fiyatlandırma gelişmeleri düzenlemek amacıyla bir anlaşma yapıldı.

Başlangıçta hukuki açıdan ekonomik çıkar birliğini amaçladığı özel bir anlaşmaya dayanan bu "Ekonomi Komisyonu" 1951 yılında çıkarılan bir federal yasa ile "Federal Hükümetin Ekonomik Direktörlüğü" adı ile yasal bir kurumla değiştirildi. Aynı yılın hükümetlerinden birinin onayına mahkûm bir yasa ile 1951 yılında Ekonomik Direktörlüğü'nün kurulan yasa, 30 Mart 1954 tarihinde

den geçirilmiştir. Ayrıca, yolsuzlukten kaidedirler. Bir federal başkanın Ekonomik Dairesi'ndeki görüşüne uyması, yolsuzlukların giderilmesi için yasa tasarıları hazırlanarak çıkarılması, ancak "Ekonomik Komisyon" kurulması, onları maliyetli bir şekilde sürdürmekteydi.

Sendikalar Birliği'nin 21 Ekim 1958 tarihinde yapılan genel kongrede birliği'nin başkanı, yapıları, konuşmada hem her bir kuruluş ve meslek grubunda hem de ekonominin tümü için, yasal temellere dayanan ekonomik komisyonlarının kurulmasını istedi. Bu bu gruba kabul edilen ciltler programında bu odalar birliği ve sendikalar birliğinden bir an önce bir kuruluşun oluştuğunu istendi. Bu kuruluş fiyat ve ücret artışları konularında etkili olabilmeli ve hükümetle görüşler yapmalıdır. Ayrıca, bu kuruluş eyaletler ve federasyon düzeyinde ekonomik sorunlara ilişkin öneriler her zaman ve kamu kuruluşlarına danışmanlık yapmalıdır.

Sendikalar birliği başkan bu konuyu 14 Mart 1966'da odalar birliklerine gönderdi ve aynı ay içinde bunlardan olumlu yanıtlar aldı. Verilen yanıtlarda bu odalar birliği ve sendikalar birliği arasında ortak bir kuruluşun oluşturulması, olumlu karşılanarak bildirildi, bu kuruluş sürekli bir kuruluş olmasına ve eyaletler düzeyinde alt organlar kurulmasına karşı çıktılar.

Sendikalar birliği başkanının odalar birliklerine gönderdiği 16 Mayıs 1966 tarihli mektupta kurulacak bir komisyonun belli bir kuruluş biçiminin olmasında ve çalışma kurallarının saptanmasında yarar olduğunu, bu komisyonda alınacak kararların oybirliği ile alınması gerektiğini, komisyona katılacak dört kuruluşun

toplumun belli katmanlarının çıkarılarının temsilcileri oldukları gerçeğinin bilincinde olarak toplumun ortak çıkarları için işbirliği yapabileceğini belirtmekte ve "Ekonomik ve Toplumsal Sorunlar Komisyonu" adını verdiği komisyonun kuruluş biçimi, örgütlenme yapısı, çalışma kuralları ve ele alacağı konulara ilişkin olarak bir öneri getirmekteydi.

İşçi Odaları Birliğinin yarısı olumlu olmasına karşın, öteki iki birlik başkanı böyle bir öneriyi yanışmadıklarını, örgütlenmenin kendiğiliğinden gelişmesinin uygun olacağını, önerilen komisyonun önerilen biçim ile bir tür "yan-hükümet" olacağını, parlamentoya ve hükümete belli kararları dikte ettiği izlenimini verdiğini, oluşacak komisyonun görüş bildirmekle yetinmesinin daha uygun olacağını belirttiler. Başbakan ise 29 Mayıs 1956'da yaptığı konuşmada iki odalar birliğinin görüşünü benimeemekle birlikte, önce kuruluşun hükümete ortak öneriler getirmesine esas bakacağı izlenimini verdi.

İşçi Odaları Birliği ile sendikalar birliği temsilcilerinin 5 Eylül 1956'da başbakanla yaptıkları bir görüşmede, eski Ekonomik Komisyonu'nun yeniden toplantıya çağırılması kararlaştırıldı. Bu komisyon 16 Eylül 1956, 19 Ekim ve 6 Aralık tarihlerinde yaptığı üç toplantıda geneli ekonomik durum ile Döviz-Fiyat durumunu görüştü. Bu toplantılardan ikincisinde İşçileri ve Kalfiye Bakanlıkları ile önce çıkarı kurulunun temsilcilerindeki oluşan bir alt komisyon kurulmasına ve bunun son dönemdeki fiyat artışlarını, bunun nedenini ve buna karşı alınacak önlemleri içeren bir rapor hazırlanmasına karar verildi. Bu rapora uygun olarak Ekonomik Komisyonu federal hükümette fiyat istikrarının korunabilmesi için önerilerde bulundu.

Vienna İşçi ve Müstahdemleri Odası başkanı 4 Mart 1957'de hükümetin fiyat artırımlarını araştırmak üzere özel bir birim oluşturulmasını istedi. 6 Mart 1957'de, İşçi ve Müstahdem Odası ile İşbirliği Birliği, Avusturya Sendikalar Birliği Ekonomi Komisyonu'nun toplantısına maliyet enflasyonu ile mücadele amacı ile öneriler sundu. Yapılan fiyat oluşumuna ilişkin birçok önerinin yanı sıra bir kurul oluşturulmasına ilişkin öneri de vardı. Buna göre tüketici örgütlerinin temsilcilerinden ve üretici ve dağıtıcıların temsilcilerinden eşit katılımı olarak oluşturulacak olan kurul belli üretim dallarının anahtar ürünlerinin listesiyle yapacak ve sürekli olarak bu malları kalfite ve fiyat yönünden denetleyecekti. Bu söz konusu malların girdilerinin maliyetlerinin yönlendiği durumlarda bula produktivite artışı sağlanması yoluyla fiyatların aynı düzeyde tutulmasına çalışılmaktaydı. Eğer bu ve diğer önerilerden oluşan programı hükümet uygulamayı kabul ederse Sendikalar Birliği de ücret artışlarının sınırlı düzeyde kalmasına yaka göstererek ve ayrıca toplu sözleşme pazarlıklarının başlamasından önce ücret artırımlarının oranı ve zamanı bakımından bir Egit-Katılımı kuruluşa inceletmesini kabul edecekti. Bu Egit-Katılımı Kurulunun üyeleri işçi ve işverenlerin her kuruluşunda oturacaktı.

Ekonomi Komisyonu başı küçük işletmelerle Sendikalar Birliği için sunduğu bu önerileri kabul etti. Üzerinde anlaşmaya varılan bu önerileri başbakan 12 Mart 1957'de hükümete sundu. Buna dayanarak, bakanlar kurulu bu önerilerin söz konusu üç odalar birliğine ve sendikalar birliğine bakanlar kurulunu istediği olarak iletilmesine karar verdi.

Dört çıkar kuruluşuna iletilen bu baharlar Kurulu isteğinin en önemli sonucu "Fiyat ve Görev Sorunlarına İlişkin Eşit-Katılım Kuruludur"un kurulması oldu. Eşit-Katımlı Kurul ilk toplantısını 17 Nisan 1957'de yaptı.

3. EŞİT-KATILIMLI KURUL

Avusturya toplumunun toplumsal, siyasi ve kültürel birikiminin bir ürünü olan Eşit-Katımlı Kurul kuruluşundan sonra da gelişmesini sürdürdü. Görev alanı giderek genişledi, başlangıçta emek için kurulmuş olmasına karşın, süreklilik kazandı ve sonuçta ekonomi politikasının vazgeçilmez bir kurumu durumuna geldi.

3.1. Eşit-Katımlı Kurul'un Kuruluşu ve Gelişmesi

Başlangıçtaki anlaşmaya göre Eşit-Katımlı Kurul tüm fiyatlar için yetkili olacaktı. Ancak 17 Nisan 1958'deki oturumunda Kurul bu yetkinin alanını sınırladı. 1962'de bir sınırlama daha yapıldı. Buna göre Sanayi Odası'nın sorumluluğunda olmayan meslek ve kuruluşların fiyatlarını Eşit-Katımlı Kurul'unda yetki alanına girmeyecekti.

1955 yılında olduğu gibi, Sendikalar Birliği 22 Mayıs 1955 günü yaptığı bir yönetim kurulu toplantısında Eşit-Katımlı Kurul'un bir ekonomi komisyonu olacak biçimde geliştirilmesini feteyen bir karar aldı. Bu istek Eylül 1959'da yapılan genel kongrede de yinelandı. Bu ekonomi komisyonu ekonomik politikasına ilişkin her konuda hükümetin bir danışma organı olmalı ve görüşlerini parlamentoya ve hükümete önerebilmeliydi. Sendikalar

Birliğliliğnin bu konudaki bir başka girişimi 1960 yılı baharında uzmanlar düzeyinde bir öneri paketi hazırlamak oldu. Bu önerilerin paketinde önce ekonomi komisyonu oluşturulması isteğinin gerekçeleri sıralanmakta, daha sonra da bu komisyonun görevleri belirlenmekte, komisyonun çalışma biçimi ve örgütlenmesi konusunda görüşlere yer verilmekteydi.

Fiyat ve ücret artışlarının hızlanması üzerine Mart 1960'da başbakanın fiyat ve ücretlerin yıl sonuna kadar dondurulmasını Eğit-katılımlı Kurul'a önermesi üzerine kurulu oluşturan dört yekarı kuruluşurun temsilcilerinden oluşan bir alt-kurulda bu konunun incelenmesi kararlaştırıldı. Bu alt kurulun önerisi doğrultusunda 3 Haziran 1960'da bir "Sabıkalma Gücünün İstikrarının Sağlanması Anlaş-laması" yapıldı. 1961 yazında yine benzer bir nedenle yine aynı hi-telikte bir uzmanlar kurulu oluşturuldu.

Avusturya Sendikalar Birliği Eğit-katılımlı Kurul'a Kasım 1961'de on maddelik bir program önerisi sundu. Bu önerilerde diğer şeyler-in yanısıra kurul'un ekonomi politikasına ilişkin sorunlar için bir koordinasyon organı olması ve fiyat sorunlarına ilişkin alt-kur-uldan başka bir de ücret sorunlarına ilişkin alt-kurul oluşturulma-sı istenmekteydi. Aralık 1961'de bu alt kurulun da oluşturulması ka-bul edildi.

1962 yılı Eğit-katılımlı Kurul için örgüt yapısının yeniden dü-zenlendiği bir yıl oldu. Mayıs ayında örgütlenme konusu tartı-şılmaya başlandı. Ekim 1962'de dört ırklar grubunun temsilcileri öncülüğünde bir alt kurul olarak "Ekonomik ve Toplumsal Sorunlar Da-nışma Kurulu"nın kurulması konusunda anlaşmaya vardılar. 10 Ara-lık 1962'de yine dört örgüt Eğit-katılımlı Kurul'un yeni çalışma

dözenini kabul etti.

0.2. Eğitim Bakanlığı Kurul'un Hukuksal Konumu

Belli bir birliğin Grund olan ve kurulduktan sonra bir birim süresi yaşayan ve bunun sonucu belli bir örgütlenme yapısına ve çalışma kurallarına ulaşan, yani kendine özgü bir normler dizisi oluşturan Eğitim Bakanlığı Kurul'un kendisi herhangi bir yasal birleme dayanmaz. Bu kurulun ne çıkar birliklerinin aralarında yapıp-
oakları işbirliğinin merkezi olarak, ne de federal hükümetin danışma organı olarak anayasada yeri yoktur. Belki de, görevleş-
tirdiği görevler dikkate alınınca, bu kurul anayasa ile bağdaş-
tırılmaz. Belki de bu nedene bağlı olarak Eğitim Bakanlığı Kurul'un
yasal dayanağı da yoktur. Herhangi bir nedenle ne yasalarda ne de
yönetmeliklerde bu kuruldan söz edilmemektedir. Kanun hukuku açı-
sından olmadığı gibi, özel hukuk açısından da durum budur. Böce-
ğin özel bir dâimî statüsünde bile değildir. Dolayısıyla bir öze-
zel işliğe sahip de değildir.

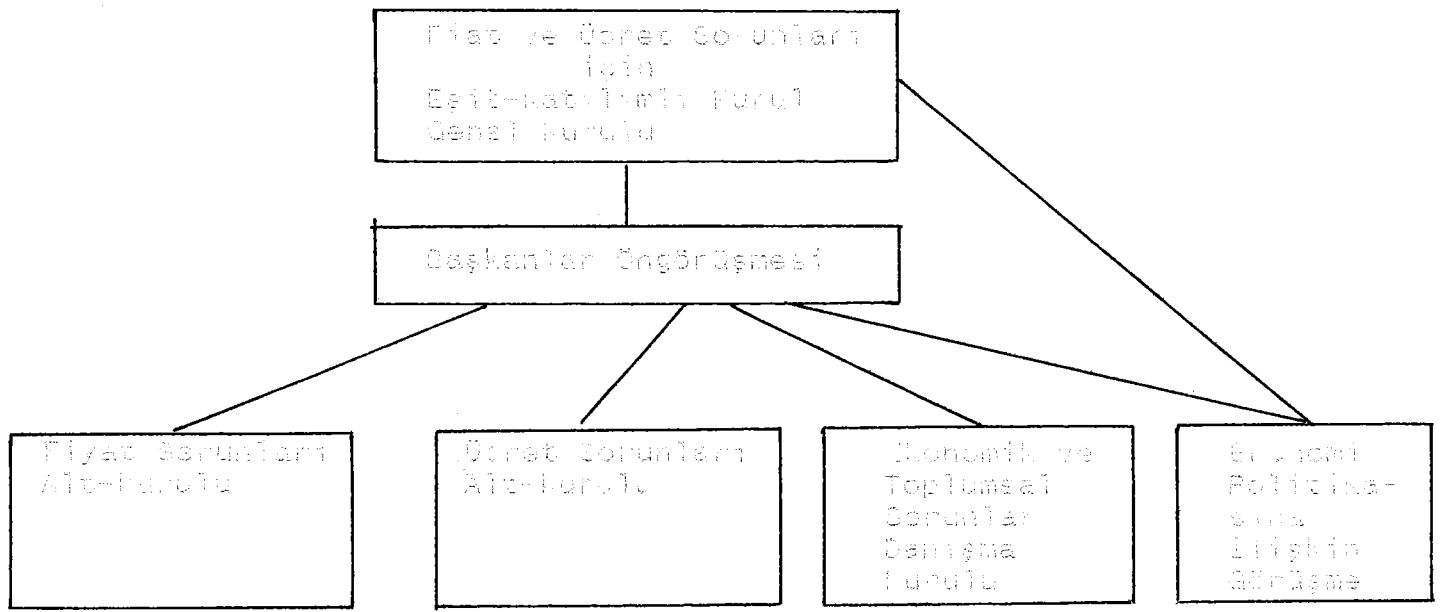
Hukuksal açıdan var olmayan bu önemli kuruluşun belli bir toplar-
tı, yeri, bir adresi, kendine özgü bir bütçesi de yoktur. Bu kurul
la üye olmak, üyelikten ayrılmak veya üyeliğinden çekilmek de
söz konusu değildir. Bu konuda görülen ki, ileri kendidleri adına
değil, belli bir çıkar örgütündeki görevleri nedeniyle yer almal-
ıdadılar. Kurul'un herhangi bir bütçe, çalışma düzenini belirleyen
bir belgesi, dolayısıyla yetki ve sorumlulukları yacılı olarak
yoktur.

Bu konuda gine 12 Mart 1977 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı
Eğitim Bakanlığının Kurul'un hukuksal dayanağı olarak alınabilir.

Ancak bu karar yalnızca büyük çakar birliklerine orbak bir luru-
luş oluşturulması yönünde yapılır bir pağırlıdır. Başka
pazı görüşlere göre de toplumsal orbakların analızında yapıları
değişik birliklerdeki ilişkilerin ve bunları yaratan alan ve güçler
birliğine varıldığı, belki de başka açıklanmalar hukuksel dayanak
olarak alınabilir. Yine hukukların görüşüne göre bunlardan bir-
birine ilişki kurularak hukuk hükümlerine göre dava edilebilir niteliktedir, an-
cak bunların pağırlı birlikler olarak anlaşılması niteliklidir ve bu her-
hangi hükümlükler yaratan, ancak hukuksel olarak yapıları ge-
çerli olanlardır.

3.1. Eşit-Hatımlı Kurul'un Örgütleri Yapısı

Daha önce de değeriildiği gibi, çakar birliklerin ulaşılabilir
ulaşma anlayışının sonucu olarak çakar ve yapıları tamam içinde
gelişen Eşit-Hatımlı Kurul'un alt kurulları "fiyat sorunları
alt kurulu", "özet sorunları alt-kurulu", "ekonomi ve toplumsal
sorunlar danışma kurulu", "başkanlar şgörüşması", "ekonomi politi-
kalarına ilişkin görüşme" ve Eşit-Hatımlı Kurul'un genel kurulu'dur.
Bu alt kurulları bir başka deyişle Eşit-Hatımlı Kurul'un şgü-
sel yapısı, bu alt kurulları arasındaki ilişkileri yansıtır ve bu bi-
çimde yansıtarak ilginç bir şekilde de gösterilmiştir.

Eğit-katılımın Kurul'un genel kuruluna 26-30 kişi katılır. Başbakan bu kurulun başkanıdır. Onun yanı sıra Ticaret Bakanı, Sosyal İşler Bakanı, Tarım Bakanı, 1974'te bakan verim bakanının yerine (işlerini bakanı) hususî temsilcileri olarak katılırlar. Bunların yanı sıra dört çıkar kuruluşunun başkanları, iki başkan ya danışman ve genel sekreterleri ve ayrıca raporör göreviyle dört ilâ beş kişi arasında memur da toplantıda bulunurlar. Cy verim hakkına yalnızca da çıkar kuruluşları temsilcileri sahipleri ve her bir kurulun baş ilâ biral üzere beliz kişi olmak cy verebilir. Genel kurul ayda bir ve yılda onbir kez toplanır. Toplantı süresi birkaç dakika sürer. Başkanlar görüşmesine dört kuruluşun başkanı ve bunların her birinin en az bir dört çalışma arkadaşları katılırlar, yani toplantıya katılanların sayısı yirmidir. Bu toplantıda bir oylama öngörölme-miştir, ancak Sendikalar Birliği katılmamış ve Odalar Birliği başkanının önde gelen ağırlıkları vardır. Başkanlar görüşmesi de ayda bir kez yılda onbir kez yapılır. Bu organ 1970 yılından beri vardır.

Piyas sorunları alt-kurulu 1967'den beri vardır ve ilk kurulan alt-kuruldur. Bu toplantıya Maliye Bakanlığ'ından ve Ticaret Bakanlı-ğ'ından ve çıkar birliiilerinden birer olmak üzere en az altı kişi katılır. Firmaları veya üreticilerin temsilcisi de bu toplantıya katılabilir. Oy verme hakkına bakanlık ve birlii tems ilileri sahiptir, yani altı kişi oy kullanır. Bu alt-kurul haftada en az bir kez, bazen her gün toplanır.

Özet sorunları alt-kurulu 1962'den beri vardır. Bu kurulda Sendika- lar Birliiğ'inden ve Odalar Birliiğ'inden iki ve öteki iki kuruluştan birer olmak üzere toplam altı kişi katılır. Bunların yanı- sına ilgili sendika ve meslek kuruluşundan temsilciler de katıla- bilirler. Oy verme hakkı çıkar kuruluşlarının temsilcileri olan altı kişiye aittir. Bu alt-kurul ençok ayda iki kez ve yılda yirmi veya yirmibeş kez toplanır.

Ekonomik ve Toplumsal Sorunlar Danışma Kurulu Sendikalar Birlii- ğ'inden ve Ziraat Odaları Birliiğ'inden üçer öteki iki kuruluştan dörder olmak üzere toplam ondört kişiden oluşur. Bunların yanı- sıra bu kuruluşların uzmanları veya bağımsız uzmanlar da ve oluşturul- lan çalışma grupları da bu alt-kurulda yer alabilirler. Bu kurul, bir karar yetkisi yoktur. Bu kurul ayda bir kez toplanır. Ancak ça- rışma gruplarının toplantıları düzensiz aralıklarla yapılır. Bu alt- kurul 1963'de kurulmuştur.

Ekonomi Politikasına İlişkin Görüşme toplantılarına Çift-Kuruluş- lu Kurul'un Üyelerinin yanı sıra Maliye Bakanı, Merkez Bankası başkanı, Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü başkanı, Senayeciler Cen- neği yöneticileri ve uzmanlar katılır. Katılımcıların sayısı elli kadardır. Bu kurulun bir karar verme yetkisi yoktur. 1963'den beri

görev yapan bu kurulun toplantıları her üç ayda bir yapılır.

3.4. Eşit-Katılımlı Kurul'un Çalışma Biçimi

Eşit-Katılımlı Kurul'un bu örgütsel yapısı içinde fiyat sorunları, alt-kurulu ve Ücret sorunları, alt-kurulu kendi konuları ile ilgili kararları hazırlarlar, bir başka deyişle bu kararlar alınır. Ekonomik ve toplumsal sorunlar danışma kurulu başkanlar öngörüşmesinin, genel kurultay ve ill. bakanlar federatif hükümetin ve merkez bankasının kararları için temel görüşleri hazırlar. Başkanlar Öngörüşmesi ile bu kararların alındığı organdır. Burada Eşit-Katılımlı Kurul'un görev alanına giren her konuda karar resmi olmayan bir biçimde alınır. Burada alınan kararlar genel kurultay onaylanır, başka bir deyişle resmîyete kavuşturulur.

Odalar Birliği temsilcisinin başkanlığını yürüttüğü Fiyat Kurulları, ill-kurulu fiyatların artırılabilmesi için kendilerine başvuran firmaların bu taleplerini haklılığı yönünden inceler ve karara bağlar. Genel olarak Odalar Birliği'nin ve Ziraat Odaları Birliği'nin Üyesi olan işletmelerde üretilen her türlü mal ve hizmet Eşit-Katılımlı Kurul'un yetki alanına girer. Ancak bazı fiyatlar bu kurulun dışında tutulmuştur, Sınagın ruhani makazalarında kullanılan fiyatlar, siyasete ilk kez sunulan malların fiyatları, dışalım malları fiyatları v.b. Eşit-Katılımlı Kurul'un yetki alanının dışında kalır. Fiyatlarını arttırmaları için verilmesi için yapılan başvurular tek tek firmalarda veya bir Üretim dalında yapılır. Tek bir firma başvurduğunda bu firmanın bir veya birkaç temsilcisi de başvurunun ile alındığı toplantıda hazır bulunur. Üretim dalının başvurusu sözkonusu olduğunda Odalar Birliği'nin meslek kurulu

yöneticisi bu üretim dalının çıkarlarını savunur. Fiyat sorunları alt-kurula kendisine sunulan belgeleri değerlendirir, temsiliye sorular yöneltilir ve bir karara varılır. Bu karar

- Başka belgelerin de getirilmesi için başvurunun geri getirilmesi,
 - Son fiyat artışımdan beri nasıl bir yıl geçmiştir olduğundan örnek vermenin geri alınması,
 - Alt-kurul kendi içinde bir karara varamadığından daha alt-kurula yetkilerini aktığından genel kurula sunulması,
 - Gerekselerin kabul edilmesi ve fiyat artışı isteğinin uygun görülmesi
- biçiminde olabilir.

Altı hafta içinde alt-kurula karara bağlanmayan başvurular otomatikman genel kurula gitmekte, burada da beş hafta içinde bir sonuç alınamazsa başvurunun olumlu kararlaştırıldığı varsayılmaktadır.

Şunu belirtmek gerekir ki, firmaların fiyatları arttırmak için E-Şit-Katılımın Kurul'un olurluğu aima zorunluluğu yoktur. Ancak bu oluru almadan fiyatlarını arttıran firmalara karşı devletin kullanabileceği, fiyatları belirlen saptamak gibi, bazı yaptırımlar vardır. Bu nedenle bir iki örnek dışında bu yola başvuran firma olmamıştır. Kendiliğinden fiyatlarını arttıran bu bir iki firma da daha sonra fiyatlarını yeniden eski durumuna getirmişlerdir.

Odalar Birliği temsilcilerinin ve Sendikalar Birliği temsilcilerinin dönüşümü olarak başkanlığını yürüttüğü Üretim sorunları alt-kurulunda toplu sözleşme pazarlıklarının yapılabilmesi için izin verilmesi isteği ile yapılan başvurular karara bağlanır. Bu konudaki süreç belli bir sendikaların toplu pazarlık yapma isteği ile

Sendikalar Birliği'ne başvurular ile başlar. Sendikalar Birliği'ne bu başvuruyu kendi genel politikasına uygun bulması durumunda veya söz konusu sendika ile ücret artırımının olumsuz ve zararlı sonuçlara ulaşmaya vardıklarında, Sendikalar Birliği bu isteği İşletme İhtisat Kuruluna ilettikten sonra öteki kurullara bildirir. Ücret sorunları alt-kurulu konuyu inceledikten sonra bir karar verir. Bu karar

- Toplu pazarlık görüşmelerinin serbest bırakılması,
 - Tarafların ilişkiye girerek kurulu bir rapor hazırlanması ve buna göre kurulan konuyu yeniden ele alınması,
 - Konuya daha derinlik yatırmak için başvuruları geriye verilmesi, Başvuruları reddetmesi,
 - Konuyu geneli kurulu sonuçlanması
- biçiminde olabilir.

Aynı Ücret sorunları alt-kurulu, aşağıdaki kararlar bahsinden fiyat sorunları ile kurulu gibi rahat davranmaz. Fiyat artırım istediği söz konusu olduğunda başvuruyu yapan ya bir firmadır veya bir işletme dalının belirli örgütüdür. Bunların isteklerinin reddedilmesi herhangi bir sonuç yaratmaz. Aynı Ücret ve ilişkiler başlamak için izin verilmesi isteği tek tek sendikalarla görüşülmez. Bu istekler yukarıda da değinildiği gibi, Sendikalar Birliği'nde ele alınmakta ve böylece uygun yapılmaya uygun görülürse Sendikalar Birliği bu isteği diğer sorunları alt-kuruluına sunar. Böylece böylece başvuruların reddi söz konusu tahvilaye düşürülür. Böylece bu örgütleri gerektirirler, istemin reddi diğer alt-kurulu olamaz. Buna göre işveren kesiminin uygun bulmadığı bir başvuru asla gerçekleştirilmez.

Başkanlığın üyelerinin sırayla yaptığı, ancak her altı ayda bir değişen başkanın, bir işveren onu izleyen dönem için de bir işçi temsilcisi olarak seçilmesine dikkat edildiği Ekonomik ve Toplumsal Sorunlar Danışma Kurulunun görevi devletin ekonomik ve sosyal politikasına ilişkin konularına ulaşabilmesine yönelik araştırmalar yapmak ve öneriler geliştirmektir. Bu görevini yerine getirirken danışma kurulu Merkez Bankasından, İstatistik Kurulundan, Ekonomik Araştırmalar Enstitüsünden ve benzer kuruluşlardan destek alabilmektedir.

Danışma kurulunun herhangi bir karar yetkisi yoktur, ancak yetkili organ olarak temel sorunlara ilişkin olarak tartışmalara yoğun bir biçimde katılma hakkı vardır. Kurulun karar verme sorunu olmadığı ona araştırmalarını yaparken davranış özgürlüğü sağlamaktadır. Ancak, kurul üyeleri aynı zamanda belli bir örgütün elemanı da olduklarından, yapılan araştırmalar toplumun değişik katmanlarının görüşü ve çıkarlarını dikkate alan bir anlayışla yürütülmektedir.

Araştırmalar çoğu kez konuya göre özel olarak kurulan geçici gruplarında yapılmakta bu gruplara bilim adamları ve/veya devletin konu ile ilgili kuruluşlarının uzmanları katılmaktadır. Herhangi konuların araştırılacağı çoğu kez Başkanlar Örgütümesininde kararlaştırılmaktadır. Bazen federal hükümet de belli konuların araştırılmasını bu danışma kurulundan istemektedir; ancak bu durumda da elde edilen araştırma sonuçları hükümete sunulmadan önce Başkanlar Örgütümesinde tartışılmaktadır. Başkanlar Örgütümesinin onayına sunulan bir araştırma raporu Danışma Kurulundan oybirliği ile çıkmamışsa, asılını görüşü veya alternatif

Öneriler de raporda yer almaktadır. Başkanlar Örgütümesinde onaylanan ve son bülteni verilen rapor son olarak Genel Kurulla sunulmaları önerilmiştir.

Ekonomik politika ile ilgili görüşler bir tartışma platformu oluşturulması ve Danışma Kurulu gibi bunun da herhangi bir karar verme yetkisi bulunmadığıdır. Aynı benzer bir biçimde görüş oluşturma, rapor veya analizlerin sunulması burada da ön plana çıkmaktadır.

Görüşmenin başlangıcında Aragonna ünitöülerinin veya diğer katılımlı çalışma gruplarının ulusal gelir hesaplarındaki beklenen değerlere ilişkin, ekonomik konjektüre ilişkin olan ve elde edilebilen en son rakamlara dayanan raporları sunulur. Bunun hemen ardından Haliye Bakanı konjektür ve bütçe politikasına ilişkin programını, Herlez Bankası başkanı da para politikasına ilişkin durumu açıklar.

Bu sunuşların ardından başlayan tartışmalarda gelecekteki ekonomik politikaların her yönü tartışılır. Resmi bir oylandırmamasına ve hükümetin hiçbir biçimde bu tartışmaların sonuçlarına bağlı olmamasına karşın, bu görüşmelerin Avusturya'nın izleyeceği ekonomik politikasını etkilediği kuşkusuzdur.

Egit-kacılımlı kurul'un en etkin organı, bir bakıma merkezî durumda olan Başkanlar Örgütümesidir. Önemli kararlar her konuda birleştirilmiştir. Aile-kurullardaki çalışmaların sonuçlarının bile bu kurulun tutumu ile önceden etkileşimlerini gördüğümüzü görürüz.

sal gruplaşmalar kendi toplantılarında oluşan siyasal partilere dönüşmüş ve ülke insanlarını, küçük bir yüceden bir şekilde, birbirine denk gözetmiş iki ayrı siyasal kampla toplanmışlardır.

Yayınan birçok deneyim sonra her iki grubun birbirine düşmüştü. Sağlanamayacağı, sağlansa bile bunun sürekli olmayacağı, bir o-
 lerıyla geçecek yerine ulucamının her iki tarafa da yarar sağla-
 yacağı görüşü giderek her iki tarafta da benimsenir oldu. Öte yan-
 dan çıkar örgütleri arasında bir sükunet ve giderek artan bir disiplin
 de, basit fiyatlar ve ücretler olmak üzere, ekonomi politikasına
 ilişkin birçok konuda yasal olarak söz söylemek hakkına sahiptin-
 ler. Yeni toplumda değişik kesimlerinin çıkarları artık barınmıyordu
 olan örgütlerin ekonomik politikasına ilişkin durumlarda görüş-
 turma, buna resmi yoldan bildirme veya kamuya açıklama konusun-
 da gelenekleri oluşuyordu.

Doğal olarak, her bir çıkar örgütü herhangi bir konuda görüş o-
 luşturmaktan önce temsil ettiği kesimin çıkarları doğrultusunda
 yapmaktaydı ve gelecek de bunları çıkmaktaydı. Oysa birçok konuda
 devletin ekonomiyi yönlendirmek için uygulayacağı politikanın ba-
 şarıyla olabilmesi bunun hem işveren hem de işçi kesimlerinde kabul
 edilmesine bağlıydı. Dolayısıyla herhangi bir konuda görüşlerin,
 tüm toplum kesimlerinde benimsenerek bir biçimde, çıkar temelli değil
 birçok temsilcilerince ortaklaşa alınması herkesin yararına olacaktı.
 Bu yolla oluşturulacak görüşlerin nesnel nedenlere dayanan bir uz-
 laşma olması nedeniyle, karşılıklı olarak hükümler kolaylıkla veri-
 letilirdi.

Böyle bir düşünce ortamı ile oluşan Ekonomik ve Toplumsal Ortaklık
 anlayışı, başlangıçta yalnızca fiyat sorunları ile uğraşmak üzere

eleştirilen, Eşit-Katılımlı Kurul ile somut bir biçime döndü. Oaha sonra bu Ekonomik ve Toplumsal Ortaklık sosyo-ekonomik ilişkilerle ilişkileri nesnel bir biçimde öğrenilmesine yönelik bir "toplumsal kurum" niteliğine ulaştı. Çıkar temsilcisi olan örgütler, ancak birleşme anlaşmasının bir toplumsal kurum niteliğine ulaşması bu anlayışın ürünlerinin kısa bir sürede elde edilebilmesinden dolayıdır. Ekonomik ve Toplumsal Ortaklıkların Eşit-Katılımlı Kurul'da vardıkları bir anlaşma ilzile siyasal istenec ve kurumlar mekanizması aynan somut kararlarla gerçekleştirilmektedir. Bunun nedenini çıkar örgütleri, siyasal partiler, parlamento, hükümet ve devlet kadrolarının içinde olduğu bir yapıdan görülmektedir.

Belli bir toplumsal gruptan yitirilen savunan örgütlerin ya siyasi partilerle organik bağları vardır veya bu örgütün üyelerinin büyük bir çoğunluğu aynı zamanda belli bir siyasal partiye de üyedirler. Bu örgütlerin yöneticileri veya ileri gelenleri değişik düzeylerde bu siyasal partilerin de yöneticileri veya ileri gelenleri durumdadırlar. Çoğu kez bir çıkar örgütünün lideri bir siyasal partinin de liderlerindendir ve aynı zamanda bir federal bakardır. Siyasal partilerin üyeleri olan çıkar örgütü önderlerinin bazıları parlamento üyesidirler de. Devlet memurları siyasal partilere üye olabildiklerinden devletin değişik kadrolarında çalışan memurların önemli bir bölümü özellikle iki büyük yöneticilerinin çoğu iki büyük partiden birinin üyesidirler.

Eşit-Katılımlı Kurul'da alınan kararların tümü oybirliği ile alınmaktadır. Bunun anlamı alınan kararların sorumluluğunun tüm örgütlerde paylaşılmasıdır. Her kesimin kabul edebileceği bir kararın çıkarılabilmesi her bir konuda anlaşmanın sağlanması

olduğu gibi, bazı durumlarda bir kesimin ekonomik koşulların gereği olarak özveri ile bulunmayı kabul etmesi, bir başka zaman da başka bir kesimin aynı şeyi yapması da demektir. Böylece tek tek konularda nesnel verilere göre ulaşıma sağlanırken uzun dönemli çıkar dengeleri de korunmuş olmaktadır. Örneğin Fiyat Sorunları Alt-Kurululuğunda alınan bir fiyat artışını onaylayan karara sendikalar Birliğinin de katılması işçi kesiminin de kabul edilen fiyat artışını onaylaması (doğru bulması) anlamına geldiği gibi, toplu sözleşme görüşmelerine başlanmasına Özet Sorunları Alt-Kurululuğunda olunan verilmiş olması işveren kesiminin de aynı bir kabul etmesi yapıldığının gerekli olduğunu kabul etmesi anlamına gelmektedir. Böylece bir yapılan Ekonomi Politikasına ilişkin görüşme toplantılarında her iki kesim de birbirlerinin nesnel konulara yaklaşımlarını anlayabilmekte ve böylece, yine ulaşıma mantığı çerçevesi içerisinde, stratejik nitelikteki kararlarda da görüş birliği sağlanabilmektedir. Ekonomik ve Toplumsal Sorunlar Danışma Kurulunda ve Kurulun oluşturduğu araştırma birimlerinde her bir çıkar birliğinin temsilcileri olan uzmanlar birlikte çalışmaktadırlar. Buradaki çalışmalarda her bir uzman ele alınan sorunlara bilimsel-nesnel bir bakımdan yaklaşıırken temsilcisi olduğu toplum kesiminin çıkarlarını da dikkate alarak, aynı zamanda öteki kesimlere de zarar çıkarmayacak bir çözüm yolunu bulmaya çalışmaktadır. Bu anlayışla yürütülen çalışmalar toplumun her kesiminin çıkarlarını da dikkate alan bir sonuca ulaştırılmaktadır. Bu çalışmalara katılan çıkar örgütlerinin temsilcisi olan uzmanlardan çoğu daha sonraları siyasal partilerde sorumluluk almakta ve değişik düzeylerde yönetici olabilmektedirler. Uzun yıllar ulaşmacı bir ortam da görev yapan bu kişiler, kandiileri karar veren kişiler konusuna

gelişmelerinde de, sınıf çatışması yerine sınıflar arası uzlaşmayı, benimsenir bir anlayışın sürdürülmesine katkıda bulunmaktadırlar.

Ana çizgileriyle sergilenen bu özellikleriyle Erit-Ratifikalı Kurul Avusturya'da ekonomi politikasının vazgeçilmez bir kurumu durumuna gelmiş ve bunun olumlu niteliğe şerhli sonuçları olmuştur. Bu sonuçlardan öncelikle belirtilmesi gerekeni Ekonomik ve Toplumsal Ortakların ekonomi politikası amaçlarının öncelikleri üzerinde anlaşma olmaları ve bu anlaşmayı sürekli forumlarıdır.

Bilindiği gibi, ekonomi politikasının genel amaçları olan büyüme, tam istihdam, fiyat istikrarı, dış ödemeler bilançosunun denkliliği, gelir eşitsizliğinin azaltılması amaçlarının tümünün aynı anda gerçekleştirilmesi, her biri için kullanılacak araçların bir başka amaçla ters etki yapılmasından dolayı, olanaklıdır. Bu nedenle amaçların paylaşılmasından söz edilir; ayrıca her bir toplum kesiminin kendi çıkarları doğrultusunda ekonomi politikası amaçları arasında belli bir öncelik sıralaması vardır. İçte Ekonomik ve Toplumsal Ortakların gerçekleştirdikleri genel anlayış birliğinde her toplum kesiminin önceliklerini dikkate alan bir yol izlenmiştir. Buna göre işçi kesiminin önceliği olan işsizliğin önlenmesi ve azaltılması karşılığına karşılık işveren kesiminin önceliği olan üretimin artırılması, kar gelirlerinin artması, fiyat istikrarının sağlanması, ekonomide dengelerin korunması istemleri, büyüme, tam istihdam ve fiyat istikrarında eşit bir öncelik olarak birliktelikte karşılanmıştır. Bu üç amacın öncelikle gerçekleştirilebilmeleri için zaman zaman özerk amaçlar güdüldüğü görülür de, örneğin ekonomik koşulların geliştirilerek üretimin artırılması gerekenden düşük tutulmuş da, bu ekonomik koşulların elverişli ilk fırsatta giderilmiş

geldiklerinde de, sınıf çatışması yerine sınıflar arası uzlaşmayı benimseyen bir anlayışın sürdürülmesine katkıda bulunmaktadırlar.

Ana çizgileriyle sergilenen bu özellikleriyle Eşit-Katılımlı Kurul Avusturya'da ekonomi politikasının vazgeçilmez bir kurumu durumuna gelmiş ve bunun olumlu nitelikte önemli sonuçları olmuştur. Bu sonuçlardan öncelikle belirtilmesi gerekeni Ekonomik ve Toplumsal Ortakların ekonomi politikası amaçlarının öncelikleri üzerinde anlaşmış olmaları ve bu anlaşmayı sürekli korumalarıdır.

Bilindiği gibi, ekonomi politikasının genel amaçları olan büyüme, tam istihdam, fiyat istikrarı, dış ödemeler bilançosunun denkliği, gelir bölüşümünün düzeltilmesi amaçlarının tümünün aynı anda gerçekleştirilmesi, her biri için kullanılacak araçların bir başka amaca ters etki yapabilmesinden dolayı, olanaksızdır. Bu nedenle amaçların çatışmasından söz edilir; ayrıca her bir toplum kesiminin kendi çıkarları doğrultusunda ekonomi politikası amaçları arasında belli bir öncelik sıralaması vardır. İşte Ekonomik ve Toplumsal Ortakların gerçekleştirdikleri temel anlayış birliğinde her toplum kesiminin önceliklerini dikkate alan bir yol izlenmiştir. Buna göre işçi kesiminin önceliği olan işsizliğin önlenmesi ve emeğinin karşılığını alması, işveren kesiminin önceliği olan üretimin artması, kar gelirlerinin artması, fiyat istikrarının sağlanması, ekonomide dengelerin korunması istemleri, büyüme, tam istihdam ve fiyat istikrarına eşit bir öncelik vererek birlikte karşılanmıştır. Bu üç amacın öncelikle gerçekleştirilebilmeleri için zaman zaman öteki amaçlar gözardı edilmişse de, örneğin ekonomik koşulların gereği olarak ücret artışları olması gerekenden düşük tutulmuşsa da, bu eksiklik ekonomik koşulların elverdiği ilk fırsatta giderilmiş

ve ikinci plana itilen amaplarda da dengeler korunmuştur.

Egit-İstikrarlı Kurul'un Önce Fiyat Sorunları Alt-Burula daha sonra Ücret Sorunları Alt-Burula yoluyla ekonomik süreçte müdahalesi öncelikle kuruluşa enflasyonu tehlikesini ortadan kaldırmıştır. Fiyatların denetim altına alınmış olması ve sendikaların istediklerini anda toplu pazarlık başlatma girişiminde bulunamamaları yalnızca fiyat konusunda değil, genel olarak her alanda istikrarı sağlamıştır. Toplu pazarlığa bağlama isteminin ancak Sendikalar Birliğince Kurul Şûnesi getirilebilmesi ve buna yaparken Ötekçilikle birlikte, fiyatlar genel düzeyindeki artış gibi sosyal problemlerin önlenmesi, bir dizi karşılıklı güveni artırarak gerçekleştiren ortadan kaldırmıştır. Grevlerin olmaması ücretin kaybını ortadan kaldırmış, ekonominin bu yolla zarar görmemesi engellenmiştir.

Ekonomik ve Toplumsal Ortakların görüş birliğine varmaları ile ekonomik dış yapıya bağlılığa gerektiği ölçüde açık tutularak üretimin verimliliğinin artması sağlanmıştır. Ulusal gelirin büyümesinde toplumsal kesimlerin paylarının uzun dönemde aşağı yukarı sabit kalması sağlanmış ve böylece dinamik bir ekonominin yaratıldığı, genişçe paylaşıldığı görülmüştür.

Bilimsel nöbetliliğin ulusal ekonomi politikasında etkin olması, her yıla Örgütünden ekonomi politikasına ilişkin bilimsel bilgilerle donatılmış uzmanların yetiştirilmesi, ekonominin uzun dönemli gereklerinin de ele alınır olması ve bununla ilgili olarak toplumsal kesimlerin üzerinde görüş birliğine vardığı planların ve programların üretilmesi bilimsel olarak bir sonuç daha yaratmıştır. Çıkar Örgütlerinin bu işbirliği sosyal partilerin sağın hesaplarına dayalı bir ekonomi politikası gütmelerini olanağını ellerinden almıştır.

Bir görüşe göre Ekonomik ve Toplumsal Ortalık "politikantı, ekonomileştirilmesi" üzerine kurulmuştur. Eğitim, bilim, kültür ve diğer kurumlar genel ekonomik sistemin rasyoneleştirilmesini sağlayacak davranışlara önemli bir yol gösterici bir duruma getinmiştir. Bu oryantasyon ekonomik büyümeyi ve Avrupa ekonomisinin dünya piyasalarında yarışabilir duruma gelmesini ve bu niteliğini korumasını en önemli toplumsal erek durumuna getirmiş, ve bununla öteki tüm siyasal ve ideolojik amaçların üstünde kalıtsal hegemonyasını kurmuştur.

- Abele, Hans, et al., Handbuch der Österreichischen Wirtschaftspolitik, 2. Aufl., Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, Wien, 1964.
- Arndt, Sven W. (ed.), The political Economy of Austria, American Enterprise Institute for Public Policy, Washington and London, 1981.
- Paritschnig, Alois, Die Paritätische Kommission, Institution und Verfahren, Proys Verlag, Eisenstadt, 1977.
- Hartl, Oskar, Die Paritätisch-kommision als Organ der Technokorporatismus in Österreich, Internationale Publikationen G. Schöb N., 1980.
- Wenger, Karl, Paritätische Kommission für Preise und Lohnfragen, Institut für Angewandte Sozial und Wirtschaftsforschung, Jupiter-Verlag, 1980.
- Reisen, Fritz, Ziele und Instrumente der Österreichischen Wirtschaftspolitik: H. Abele et al. (eds.), Handbuch der Österreichischen Wirtschaftspolitik, 2. Aufl., 1964-1981.
- Haberler, Gottfried, Austria's Economic Development after the Two World Wars. A Mirror Picture of the World Economy- Sven W. Arndt (ed.), The Political Economy of Austria, 8. 61-75.

- Nowotny, Ewald, Institutionen und Entscheidungsstrukturen in der Österreichischen Wirtschaftspolitik: H.Abele et.al.(eds.), Handbuch der Österreichischen Wirtschaftspolitik, s.117-132.
- Ostleitner, Herbert, Zu den Grundlagen der wirtschaftspolitischen Konzeption der Sozialistischen Partei Österreichs(SPÖ): H.Abele et.al.(eds.), Handbuch der Österreichischen Wirtschaftspolitik, s.133-142.
- Schüssel, Wolfgang, Zu den wirtschaftspolitischen Positionen der Österreichischen Volkspartei(ÖVP): H.Abele et.al.(eds.), Handbuch der Österreichischen Wirtschaftspolitik, s.143-150.
- Seidel, Hans, The Austrian Economy: An Overview:Sven W. Arndt(ed.), The Political Economy of Austria, s.7-21.